HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

19 decembrie 2024*

„Trimitere preliminară – Uniunea vamală – Regulamentul (UE) nr. 952/2013 – Codul vamal al Uniunii – Articolul 15 – Furnizarea de informații autorităților vamale – Încălcarea legislației vamale – Articolul 42 – Sancțiuni efective, proporționale și disuasive – Decizia-cadru 2005/212/JAI – Confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea – Articolul (2) alineatul (1) – Confiscare – Reglementare națională care prevede aplicarea unei amenzi într-un cuantum cuprins între 100 % și 200 % din valoarea în vamă a mărfurilor și confiscarea acestora, indiferent de proprietar”

În cauzele conexate C-717/22 și C-372/23,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Rayonen sad Svilengrad (Tribunalul de Raion din Svilengrad, Bulgaria) (C-717/22) și de Administrativen sad – Haskovo (Tribunalul Administrativ din Haskovo, Bulgaria) (C-372/23), prin deciziile din 10 noiembrie 2022 și din 1 iunie 2023, primite de Curte la 23 noiembrie 2022 și, respectiv, la 13 iunie 2023, în procedurile

„SISTEM LUX” OOD (C-717/22),

VU (C-372/23)

împotriva

Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas,

cu participarea:

Rayonna prokuratura – Haskovo, Teritorialno otdelenie – Svilengrad (C-717/22),

Okrazhna prokuratura – Haskovo (C-372/23),

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe, președinta Camerei a doua, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a treia, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a treia, și domnii N. Jääskinen (raportor), M. Gavalec și N. Piçarra, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

* Limba de procedură: bulgara.

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru „SISTEM LUX” OOD, de I. A. Ivanov, advokat;

– pentru Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas, de V. Stefanov;

– pentru guvernul bulgar, de T. Mitova, S. Ruseva și R. Stoyanov, în calitate de agenți;

– pentru guvernul belgian, de S. Baeyens și P. Cottin, în calitate de agenți;

– pentru guvernul spaniol, de A. Pérez-Zurita Gutiérrez, în calitate de agent;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de A. Collabolletta și F. Meloncelli, avvocati dello Stato;

– pentru guvernul leton, de J. Davidoviča, K. Pommere și I. Romanovska, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de F. Moro și I. Zaloguin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 mai 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 1 a patra liniuță și a articolului 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea (JO 2005, L 68, p. 49, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 147), a articolului 5 punctul 3, a articolului 15 și a articolului 42 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO 2013, L 269, p. 1, rectificare în JO 2016, L 267, p. 2, denumit în continuare „Codul vamal al Uniunii”), a articolului 2 punctul 4 din Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană (JO 2014, L 127, p. 39), precum și a articolului 17 alineatul (1), a articolului 41 și a articolului 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unui litigiu între „SISTEM LUX” OOD (denumită în continuare „Sistem Lux”), o societate cu sediul în Serbia, și Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas (Direcția teritorială a vămilor din Burgas, Bulgaria) (denumită în continuare „Direcția Vamală”) (cauza C-717/22), pe de o parte, și VU, un cetățean sârb, și Direcția Vamală (cauza C-372/23), pe de altă parte, în legătură cu decizia de a-i aplica lui VU o sancțiune administrativă pentru contrabandă vamală, precum și de a confisca mărfurile Sistem Lux care au făcut obiectul acestei contrabande.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Decizia-cadru 2005/212

3 Considerentul (1) al Deciziei-cadru 2005/212 enunță:

„Criminalitatea organizată transfrontalieră urmărește, în principal, scopuri lucrative. Pentru a preveni și combate eficient acest gen de criminalitate, eforturile trebuie concentrate pe depistarea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea produselor având legătură cu infracțiunea. […]”

4 Articolul 1 din această decizie-cadru, intitulat „Definiții”, prevede la a patra liniuță:

„În sensul prezentei decizii-cadru:

[…]

– «confiscare» înseamnă o pedeapsă sau o măsură dispusă de o instanță în urma unei proceduri în legătură cu o infracțiune sau infracțiuni, având ca rezultat deposedarea definitivă de bunul respectiv”.

5 Articolul 2 din decizia-cadru menționată, intitulat „Confiscare”, prevede:

„(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-i permite acestuia să confiște, în totalitate sau în parte, instrumentele și produsele care sunt rezultatul unor infracțiuni care se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an sau bunurile de o valoare corespunzătoare acestor produse.

[…]”

Codul vamal al Uniunii

6 Articolul 15 din Codul vamal al Uniunii, intitulat „Furnizarea de informații autorităților vamale”, prevede:

„(1) Orice persoană implicată direct sau indirect în îndeplinirea formalităților vamale sau în controalele vamale furnizează autorităților vamale, la cererea acestora și în termenul fixat, toate documentele și informațiile solicitate, într-o formă adecvată, și întreaga asistență necesară pentru îndeplinirea formalităților sau efectuarea controalelor.

(2) La depunerea unei declarații vamale, a unei declarații de depozitare temporară, a unei declarații sumare de intrare sau de ieșire, a unei declarații de reexport sau a unei notificări de reexport de către o persoană la autoritățile vamale sau la depunerea unei cereri pentru obținerea unei autorizări sau pentru obținerea oricărei alte decizii, persoana în cauză răspunde în ansamblu de:

(a) corectitudinea și caracterul complet al informațiilor furnizate în această declarație, notificare sau cerere;

(b) autenticitatea, corectitudinea și valabilitatea oricărui document justificativ al declarației, al notificării sau al cererii;

(c) dacă este cazul, respectarea tuturor obligațiilor referitoare la plasarea mărfurilor respective sub regimul vamal în cauză sau la executarea operațiunilor autorizate.

Primul paragraf se aplică, de asemenea, furnizării sub orice altă formă a oricărei informații solicitate de către autoritățile vamale sau comunicate acestora din urmă.

În cazul în care depunerea declarației sau a notificării, prezentarea cererii sau furnizarea informațiilor se realizează de către un reprezentant vamal al persoanei în cauză, în conformitate cu articolul 18, reprezentantul vamal se află și el sub incidența obligațiilor prevăzute la primul paragraf de la prezentul alineat.”

7 Articolul 42 din acest cod, intitulat „Aplicarea sancțiunilor”, prevede:

„(1) Fiecare stat membru prevede sancțiuni în caz de încălcare a legislației vamale. Aceste sancțiuni sunt efective, proporționale și cu efect de descurajare.

(2) În cazul în care se aplică sancțiuni administrative, acestea pot lua, *inter alia*, una sau ambele forme de mai jos:

(a) o sancțiune pecuniară aplicată de autoritățile vamale, inclusiv o tranzacție aplicată în locul unei sancțiuni penale, dacă este cazul;

(b) revocarea, suspendarea sau modificarea oricărei autorizații deținute de persoana în cauză.

[…]”

8 Articolul 79 din codul menționat, intitulat „Datoria vamală care ia naștere prin nerespectare”, prevede la alineatul (1):

„În cazul mărfurilor supuse unor taxe la import, o datorie vamală la import ia naștere în cazul nerespectării uneia dintre următoarele:

(a) o obligație stabilită în legislația vamală cu privire la introducerea mărfurilor neunionale pe teritoriul vamal al Uniunii [Europene], la scoaterea lor de sub supravegherea vamală sau la circulația, perfecționarea, depozitarea, depozitarea temporară, admiterea temporară sau dispunerea de astfel de mărfuri pe teritoriul respectiv;

(b) o obligație stabilită în legislația vamală cu privire la destinația finală a mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii;

(c) o condiție care reglementează plasarea mărfurilor neunionale sub un regim vamal sau acordarea, datorită destinației finale a mărfurilor, a unei exceptări de taxe sau a unei reduceri de taxe la import.”

9 Articolul 158 din același cod, intitulat „Declararea mărfurilor în vamă și supravegherea vamală a mărfurilor unionale”, are următorul cuprins:

„(1) Toate mărfurile destinate plasării sub un regim vamal, cu excepția regimului de zonă liberă, fac obiectul unei declarații vamale corespunzătoare acestui regim.

(2) În anumite cazuri, altele decât cele menționate la articolul 6 alineatul (3), o declarație vamală poate fi depusă utilizându-se alte mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor.

(3) Mărfurile unionale declarate pentru export, tranzit în interiorul Uniunii sau perfecționare pasivă se află sub supraveghere vamală din momentul acceptării declarației menționate la alineatul (1) și până în momentul în care sunt scoase în afara teritoriului vamal al Uniunii, sunt abandonate în favoarea statului sau sunt distruse, sau până când declarația vamală este invalidată.”

10 Articolul 198 din Codul vamal al Uniunii, intitulat „Măsuri de luat de către autoritățile vamale”, prevede:

„(1) Autoritățile vamale iau toate măsurile necesare, inclusiv confiscarea și vânzarea sau distrugerea, pentru a dispune de mărfuri în cazurile următoare:

(a) în cazul în care una dintre obligațiile definite în legislația vamală cu privire la introducerea mărfurilor neunionale pe teritoriul vamal al Uniunii nu a fost îndeplinită sau mărfurile au fost sustrase de sub supraveghere vamală;

[…]”

11 Articolul 233 din acest cod, intitulat „Obligațiile titularului regimului de tranzit unional și ale transportatorului sau destinatarului mărfurilor care circulă sub regimul de tranzit unional”, prevede:

„(1) Titularul regimului de tranzit unional are următoarele responsabilități:

(a) prezentarea mărfurilor intacte și a informațiilor solicitate la biroul vamal de destinație în termenul prevăzut și cu îndeplinirea măsurilor luate de către autoritățile vamale în vederea asigurării identificării acestora;

[…]

(3) Transportatorul sau destinatarul mărfurilor care le acceptă cunoscând faptul că acestea circulă sub un regim de tranzit unional este, de asemenea, responsabil de a le prezenta intacte la biroul vamal de destinație în termenul prevăzut și de a îndeplini măsurile de identificare luate de către autoritățile vamale.”

12 Articolul 226 din codul menționat, intitulat „Tranzitul extern”, prevede:

„(1) Regimul de tranzit extern permite circulația mărfurilor neunionale de la un punct la altul al teritoriului vamal al Uniunii fără ca acestea să fie supuse:
(a) taxelor la import;
(b) altor taxe, conform altor dispoziții relevante în vigoare;
(c) măsurilor de politică comercială, în măsura în care acestea nu interzic introducerea mărfurilor pe teritoriul vamal al Uniunii sau scoaterea lor din acesta.

(2) În anumite cazuri, mărfurile unionale sunt plasate sub regim de tranzit extern.

[…]”

Directiva 2014/42

13 Articolul 2 punctul 4 din Directiva 2014/42, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

4. «confiscare» înseamnă o deposedare definitivă de bunuri dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune”.

14 Articolul 14 din această directivă, intitulat „Înlocuirea Acțiunii comune 98/699/JAI și a anumitor dispoziții ale Deciziilor-cadru 2001/500/JAI și 2005/212/JAI”, prevede la alineatul (1):

„Acțiunea comună 98/699/JAI [din 3 decembrie 1998 adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea sau sechestrarea și confiscarea instrumentelor și a produselor infracțiunii (JO 1998, L 333, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 67)], articolul 1 litera (a) și articolele 3 și 4 din Decizia-cadru 2001/500/JAI [a Consiliului din 26 iunie 2001 privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii (JO 2001, L 182, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 175), precum și articolul 1 primele patru liniuțe și articolul 3 din Decizia-cadru [2005/212] sunt înlocuite cu prezenta directivă pentru statele membre care au obligații în temeiul prezentei directive, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre respective cu privire la termenele de transpunere a deciziilor-cadru respective în legislația națională.”

Codul european al bunei conduite administrative

15 Potrivit articolului 7, intitulat „Lipsa abuzului de putere”, din Codul european al bunei conduite administrative, aprobat prin Rezoluția Parlamentului din 6 septembrie 2001 (JO 2002, C 72 E, p. 331):

„Puterile vor fi exercitate exclusiv în scopul în care au fost conferite de prevederile relevante. În special, funcționarul va evita folosirea acestor puteri în scopuri care nu au bază legală sau care nu sunt justificate de niciun interes public.”

Dreptul bulgar

Legea vamală

16 Articolul 231 din Zakon za mitnitsite (Legea vamală) (DV nr. 15 din 6 februarie 1998), în versiunea aplicabilă faptelor din litigiile principale (denumită în continuare „Legea vamală”), prevede:

„Deciziile de aplicare a unei sancțiuni administrative sunt emise de directorul Agentsia «Mitnitsi» [(Agenția Vamală, Bulgaria)] sau de agenții pe care acesta i-a desemnat.”

17 Articolul 233 din această lege prevede:

„(1) Persoana care transferă sau transportă marfă peste frontiera de stat, fără înștiințarea sau aprobarea autorității vamale, sau care încearcă acest lucru este sancționată, în măsura în care fapta săvârșită nu reprezintă infracțiune, cu o amendă pentru contrabandă vamală cuprinsă între 100 % și 200 % din valoarea în vamă a mărfurilor sau, în caz de export, din valoarea mărfurilor.

[…]

(6) Mărfurile care fac obiectul contrabandei vamale sunt supuse confiscării în beneficiul statului, indiferent de proprietar; în cazul în care acestea nu mai există sau au fost înstrăinate, se dispune confiscarea contravalorii acestora care corespunde valorii lor în vamă sau, în caz de export, valorii mărfurilor.

[…]”

Legea privind contravențiile și sancțiunile administrative

18 Potrivit articolului 7 din Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (Legea privind contravențiile și sancțiunile administrative) (DV nr. 92 din 28 noiembrie 1969):

„(1) Există vinovăție pentru un act calificat drept contravenție atunci când este săvârșit cu intenție sau din neglijență.

(2) Actele săvârșite fără intenție nu sunt sancționate numai în cazurile prevăzute în mod expres.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-717/22

19 La 28 mai 2021, un agent vamal de la punctul vamal din Kapitan Andreevo (Bulgaria), situat la frontiera bulgaro-turcă, a efectuat controlul unui camion cu semiremorcă care transporta treisprezece colete de profile din aluminiu încărcate în Turcia.

20 Agentul vamal a verificat documentele vamale pe care i le-a prezentat VU, șoferul acestui camion, și a constatat că opt dintre coletele transportate, care aparțineau Sistem Lux, nu fuseseră declarate în documentele de însoțire.

21 A fost inițiată o procedură de contravenție în temeiul articolului 233 alineatul (1) din Legea vamală, la finalul căreia s-a stabilit că VU, deși a fost prezent la momentul încărcării și al cântăririi încărcăturii, nu și-a îndeplinit obligația care îi revenea, în calitate de șofer care efectuează transporturi internaționale, de a lua cunoștință de documentele care îi erau furnizate și de a verifica, printre altele, conformitatea acestora cu mărfurile transportate efectiv.

22 În consecință, autoritatea de sancționare administrativă a apreciat că, transportând, fără știrea și fără autorizarea autorităților vamale, profilele din aluminiu în cauză peste frontiera bulgară, VU săvârșise, din neglijență, contravenția prevăzută la articolul 233 alineatul (1) din Legea vamală. Prin urmare, aceasta i-a aplicat o amendă pentru contrabandă vamală în cuantum de 73 140,06 de leva bulgărești (BGN) (aproximativ 37 400 de euro), corespunzătoare valorii vamale a profilelor din aluminiu găsite în cele opt colete nedeclarate. Ea a dispus de asemenea confiscarea în beneficiul statului, în temeiul articolului 233 alineatul (6) din Legea vamală, a acestor profile din aluminiu.

23 În acest context, Sistem Lux a formulat o acțiune în fața Rayonen sad Svilengrad (Tribunalul de Raion din Svilengrad, Bulgaria), care este instanța de trimitere, împotriva deciziei de confiscare a acelor profile din aluminiu.

24 În această privință, instanța de trimitere consideră că articolul 233 alineatul (6) din Legea vamală, care prevede confiscarea produselor care fac obiectul contrabandei vamale indiferent de proprietarul lor, ar putea intra în contradicție cu dispozițiile dreptului Uniunii atunci când aceste produse aparțin unei alte persoane decât autorul contravenției sau atunci când autorul a săvârșit această încălcare din neglijență.

25 În plus, această instanță arată că dreptul Uniunii se poate opune de asemenea unei dispoziții naționale precum cea menționată la punctul anterior în măsura în care confiscarea, care constituie o sancțiune suplimentară care se adaugă la amenda pentru contrabandă vamală, ar putea încălca principiul proporționalității consacrat la articolul 42 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii coroborat cu articolul 49 alineatul (3) din cartă. O astfel de dispoziție ar putea fi de asemenea contrară dreptului oricărei persoane de a deține bunurile pe care le-a dobândit, prevăzut la articolul 17 alineatul (1) din cartă.

26 Pe de altă parte, instanța de trimitere ridică problema compatibilității măsurii de confiscare prevăzute la articolul 233 alineatul (6) din Legea vamală cu articolul 42 alineatul (2) din Codul vamal al Uniunii, în măsura în care acesta ar stabili o listă exhaustivă a sancțiunilor administrative care pot fi aplicate în cazul încălcării legislației vamale, precum și cu articolul 1 patra liniuță și cu articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212 și cu articolul 2 punctul 4 din Directiva 2014/42, care s-ar opune ca o astfel de măsură să fie dispusă de o autoritate administrativă.

27 În aceste condiții, Rayonen sad Svilengrad (Tribunalul de Raion din Svilengrad) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 42 alineatul (2) din [Codul vamal al Uniunii], care enumeră în mod exhaustiv tipurile de sancțiuni administrative ce pot fi aplicate în caz de încălcare a legislației vamale, coroborat cu articolul 17 alineatul (1) din [cartă] trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții din dreptul național, precum cea a articolului 233 alineatul (6) din Legea vamală, care prevede

ca sancțiune administrativă suplimentară confiscarea (sau confiscarea proprietății în favoarea statului) obiectului încălcării? Confiscarea obiectului încălcării este permisă în cazurile în care bunul confiscat aparține unei alte persoane decât autorul încălcării?

2) Articolul 42 alineatul (1) din [acest cod] coroborat cu articolul 49 alineatul (3) din cartă trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții din dreptul național, precum cea a articolului 233 alineatul (6) din Legea vamală, care prevede, pe lângă sancțiunea amenzii, ca sancțiune suplimentară confiscarea (sau confiscarea proprietății în favoarea statului) obiectului încălcării, ca reprezentând o atingere disproporționată adusă dreptului de proprietate în raport cu obiectivul legitim urmărit, în cazul general în care bunul confiscat care a făcut obiectul încălcării aparține autorului și în care bunul aparține unui terț care nu este autorul încălcării, precum și în cazul particular în care autorul nu a săvârșit încălcarea cu intenție, ci din culpă?

3) Dispozițiile articolului 2 alineatul 1 din Decizia-cadru 2005/[212] coroborat cu articolul 17 alineatul (1) din cartă și ținând seama de Hotărârea Curții din 14 [ianuarie] 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo și Apelativna prokuratura – Plovdiv (C-393/19, EU:C:2021:8), trebuie interpretate folosind *argumentum a fortiori* în sensul că se aplică și în cazurile în care fapta nu constituie infracțiune, ci contravenție, iar criteriul aplicat pentru diferențierea celor două rezidă numai în «proporția semnificativă», în accepțiunea avută în vedere în jurisprudență la stabilirea valorii bunului care face obiectul contrabandei[?] În acest caz, articolul 1 a patra liniuță din Decizia-cadru 2005/212, precum și articolul 2 punctul 4 din [Directiva 2014/42] trebuie interpretate în sensul că noțiunea «confiscare» semnifică tocmai o pedeapsă sau o măsură care se aplică de o instanță de judecată și care nu poate fi dispusă de o autoritate administrativă și în acest sens se opun unei dispoziții naționale precum cea a articolului 233 alineatul (6) coroborat cu articolul 231 din Legea vamală?”

Cauza C-372/23

28 Trebuie arătat că litigiul principal din cauza C-372/23 are la bază aceleași fapte ca cele din cauza C-717/22, expuse la punctele 19-22 din prezenta hotărâre.

29 VU a contestat în fața Rayonen sad Svilengrad (Tribunalul de Raion din Svilengrad) decizia autorității de sancționare administrativă prin care i s-a aplicat o amendă pentru contrabandă vamală în cuantum de 73 140,06 BGN și prin care mărfurile în cauză au fost confiscate în beneficiul statului.

30 Această instanță a confirmat decizia menționată pentru motivul că VU a transportat efectiv aceste mărfuri și le-a introdus pe teritoriul bulgar fără știrea și fără autorizația autorităților vamale, dat fiind că nu și-a îndeplinit obligația prealabilă de a le declara nu oral, ci în scris, și că contravenția de „contrabandă vamală”, în sensul articolului 233 alineatul (1) din Legea vamală, era, așadar, constituită. În plus, ea a arătat că VU nu își îndeplinise obligația de prudență, care constituie o formă de „vinovăție”, în sensul articolului 7 din Legea privind contravențiile și sancțiunile administrative, în pofida caracterului său neintenționat.

31 VU a formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Administrativen sad – Haskovo (Tribunalul Administrativ din Haskovo, Bulgaria), care este instanța de trimitere. În fața acesteia din urmă, VU susține că nu a încălcat în mod intenționat obligația de a declara în scris mărfurile în cauză și că, prin urmare, nu a săvârșit o încălcare de contrabandă vamală, care presupune existența unei intenții.

32 VU arată de asemenea că, cu ocazia controlului vamal, agenții vamali nu s-au conformat articolelor 6-10 din Codul european al bunei conduite administrative și în special că au încălcat articolul 7 din acest cod, reținând răspunderea sa.

33 Instanța de trimitere arată că are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii a articolului 233 alineatul (1) din Legea vamală în măsura în care această din urmă dispoziție nu face distincție după cum faptele de contrabandă vamală au fost săvârșite sau nu cu intenție. În aceste condiții, instanța menționată apreciază că legislația națională ar putea fi de asemenea considerată conformă cu articolul 49 alineatul (3) din cartă, întrucât contravențiile prezintă o periculozitate socială mai redusă decât infracțiunile. În plus, instanța respectivă arată că articolul 233 alineatul (1) din Legea vamală prevede impunerea unei sancțiuni care poate fi adaptată, cuprinsă între 100 % și 200 % din valoarea în vamă a mărfurilor, astfel încât autoritatea de sancționare administrativă aplică această dispoziție ținând seama de toate faptele și circumstanțele speței, inclusiv de caracterul intenționat sau neintenționat al încălcării săvârșite.

34 În aceste condiții, Administrativen sad – Haskovo (Tribunalul Administrativ din Haskovo) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 15 coroborat cu articolul 42 alineatul (1) din [Codul vamal al Uniunii] trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții naționale precum cea prevăzută la articolul 233 alineatul (1) din [Legea vamală] coroborat cu articolul 7 din [Legea privind contravențiile și sancțiunile administrative], care, în cazul unei încălcări vamale săvârșite din neglijență, legată de nerespectarea formei corespunzătoare a declarației pentru mărfurile transportate peste frontiera de stat, prevede aplicarea unei sancțiuni pentru contrabanda săvârșită fără intenție? Este admisibilă o reglementare națională care permite, în asemenea cazuri, calificarea încălcării drept contrabandă vamală săvârșită din culpă sau intenția este un element constitutiv obligatoriu al contrabandei vamale?

2) Articolul 42 alineatul (1) din [acest cod] trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții naționale precum cea prevăzută la articolul 233 alineatul (1) din [Legea vamală] coroborat cu articolul 7 din Legea privind contravențiile și sancțiunile vamale, potrivit căreia o încălcare care constituie «contrabandă vamală», săvârșită pentru prima dată, poate fi sancționată cu o pedeapsă de aceeași natură și în același cuantum, și anume, cu «amendă» cuprinsă între 100 % și 200 % din valoarea în vamă a obiectului încălcării, indiferent dacă a fost săvârșită cu intenție sau din culpă?

3) Articolul 42 alineatul (2) din [codul menționat] trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții naționale precum cea prevăzută la articolul 233 alineatul (6) din [Legea vamală], care prevede drept sancțiune administrativă suplimentară confiscarea (sau confiscarea proprietății în favoarea statului) mărfii sau a bunurilor care au făcut obiectul încălcării și a căror deținere nu este interzisă? Confiscarea obiectului încălcării este permisă în cazurile în care bunul confiscat aparține unei alte persoane decât autorul încălcării?

4) Articolul 42 alineatul (1) din [același cod] coroborat cu articolul 49 alineatul (3) din [cartă] trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții naționale precum cea prevăzută la articolul 233 alineatul (6) din Legea vamală, care, pe lângă sancțiunea amenzii, prevede drept sancțiune suplimentară confiscarea (sau confiscarea proprietății în favoarea statului) mărfii sau a bunurilor care au făcut obiectul încălcării și a căror deținere nu este interzisă, ca reprezentând o atingere disproporționată adusă dreptului de proprietate în raport cu obiectivul legitim urmărit, în cazul general în care bunul confiscat care a făcut obiectul încălcării aparține autorului și în care bunul aparține unui terț care nu este autorul încălcării, precum și în cazul particular în care autorul nu a săvârșit încălcarea cu intenție, ci din culpă?

5) Articolul 5 [punctul] 3 din [Codul vamal al Uniunii] coroborat cu articolul 41 din [cartă] trebuie interpretat în sensul că autoritățile care efectuează controale vamale trebuie să respecte prevederile Codului european al bunei conduite administrative, în special articolele 6-10, precum și în sensul că este inadmisibilă o dispoziție națională precum cea prevăzută la articolul 233 alineatul (1) din Legea vamală coroborat cu articolul 7 alineatul (2) din Legea privind contravențiile și sancțiunile administrative, care permite sancționarea persoanelor care au încălcat în mod formal și din culpă dreptul vamal cu sancțiunile prevăzute pentru comportamentul intenționat, precum și cu confiscarea în favoarea statului a obiectului încălcării, aparținând unui terț, în conformitate cu articolul 233 alineatul (6) din Legea vamală, fără ca persoana care a acționat nediligent să fi fost în prealabil informată despre comportamentul pe care trebuie să îl adopte potrivit legii și despre modul în care trebuie să completeze, corespunzător prevederilor legale, documentele pentru transportul mărfurilor peste o frontieră de stat externă a Uniunii Europene?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

35 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, procedura instituită la articolul 267 TFUE este un instrument de cooperare între Curte și instanțele naționale cu ajutorul căruia Curtea furnizează acestora din urmă elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiului asupra căruia urmează să se pronunțe (Hotărârea din 26 martie 2020, Miasto Łowicz și Prokurator Generalny, C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234, punctul 44, precum și jurisprudența citată).

36 Având în vedere că decizia de trimitere servește drept fundament pentru această procedură, instanța națională este ținută să clarifice, chiar în această decizie, cadrul factual și normativ al litigiului principal și să ofere explicațiile necesare cu privire la motivele care au stat la baza alegerii dispozițiilor dreptului Uniunii a căror interpretare o solicită, precum și cu privire la legătura pe care ea o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului cu care este sesizată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iunie 2020, C.F. (Inspecție fiscală), C-430/19, EU:C:2020:429, punctul 23 și jurisprudența citată].

37 În această privință, trebuie subliniat de asemenea că informațiile cuprinse în decizia de trimitere trebuie să permită, pe de o parte, Curții să dea răspunsuri utile la întrebările adresate de instanța națională și, pe de altă parte, guvernelor statelor membre, precum și celorlalte persoane interesate să își exercite dreptul care le este conferit de articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene de a prezenta observații. Revine Curții obligația de a veghea ca acest drept să fie

asigurat, ținând cont de faptul că, în temeiul dispoziției menționate, numai deciziile de trimitere sunt notificate persoanelor interesate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 septembrie 2021, Irish Ferries, C-570/19, EU:C:2021:664, punctul 134 și jurisprudența citată).

38 Aceste cerințe cumulative privind conținutul unei decizii de trimitere figurează explicit la articolul 94 din Regulamentul de procedură al Curții, pe care instanța de trimitere se prezumă, în cadrul cooperării instituite la articolul 267 TFUE, că îl cunoaște și pe care este obligată să îl respecte cu strictețe (Ordonanța din 3 iulie 2014, Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, punctul 21, Hotărârea din 9 septembrie 2021, Toplofikatsia Sofia ș.a., C-208/20 și C-256/20, EU:C:2021:719, punctul 20, precum și jurisprudența citată). În plus, acestea sunt amintite la punctele 13, 15 și 16 din Recomandările Curții de Justiție a Uniunii Europene în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare (JO 2019, C 380, p. 1), care figurează în prezent la punctele 13, 15 și 16 din noua versiunea a Recomandărilor Curții de Justiție a Uniunii Europene în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare (JO 2024, C 6008).

39 În speță, a cincea întrebare din cauza C-372/23 nu îndeplinește aceste cerințe.

40 Astfel, decizia de trimitere nu cuprinde expunerea motivelor care au determinat instanța de trimitere să ridice problema interpretării dispozițiilor menționate în textul acestei întrebări, în special a celor ale Codului european al bunei conduite administrative. Această instanță nu prezintă nici legătura pe care o stabilește între dispozițiile acestui cod și legislația națională aplicabilă litigiului principal. În aceste condiții, Curtea nu poate aprecia în ce măsură este necesar un răspuns la această întrebare pentru a permite instanței respective să pronunțe propria hotărâre.

41 Rezultă că a cincea întrebare din cauza C-372/23 este inadmisibilă.

Cu privire la fond

Cu privire la prima și la a doua întrebare din cauza C-372/23

42 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări din cauza C-372/23, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 și articolul 42 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care permite să se constate o încălcare a legislației vamale doar din cauza unei neglijențe, constituită de nerespectarea formei adecvate de declarare a mărfurilor transportate, și aplicării, în astfel de împrejurări, a unei sancțiuni administrative autorului acestei încălcări într-un cuantum care să corespundă cel puțin valorii în vamă a mărfurilor care fac obiectul respectivei încălcări.

43 Articolul 15 din Codul vamal al Uniunii, intitulat „Furnizarea de informații autorităților vamale”, prevede la alineatul (1) că orice persoană implicată direct sau indirect în controalele vamale trebuie să furnizeze autorităților vamale toate documentele sau informațiile solicitate. În conformitate cu alineatul (2) al acestui articol 15, la depunerea unei declarații de către o persoană la autoritățile vamale, persoana în cauză răspunde printre altele de corectitudinea și de caracterul complet al informațiilor furnizate în această declarație.

44 În speță, elementele dosarului de care dispune Curtea par să indice că mărfurile în discuție în cauzele principale au fost transportate din Turcia cu destinația Serbia, Bulgaria nefiind decât o țară de tranzit. Sub rezerva verificărilor care trebuie efectuate de instanța de trimitere, aceste mărfuri trebuiau, așadar, să fie plasate sub „regimul de tranzit extern”, în sensul articolului 226 din Codul vamal al Uniunii. Articolul 158 din acest cod prevede că toate mărfurile destinate plasării sub un regim vamal, cu excepția regimului de zonă liberă, fac obiectul unei declarații vamale corespunzătoare acestui regim.

45 Nerespectarea obligației de a depune o declarație, care decurge din articolul 15 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii coroborat cu articolul 158 din acest cod, constituie o „încălcare a legislației vamale”, în sensul articolului 42 alineatul (1) din codul menționat. Astfel, această din urmă noțiune nu vizează numai activități frauduloase, ci include orice nerespectare a legislației vamale a Uniunii. Pentru a califica o astfel de nerespectare drept „încălcare a legislației vamale”, în sensul acestui articol 42 alineatul (1), este irelevant dacă această nerespectare a fost intenționată sau dacă a fost săvârșită din neglijență sau în lipsa oricărui comportament culpabil al operatorului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 noiembrie 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, punctul 29 și jurisprudența citată).

46 Rezultă că aplicarea de sancțiuni în temeiul articolului 42 din același cod vizează situația în care nerespectarea de către operatorul în cauză este săvârșită din neglijență.

47 În ceea ce privește consecințele unei astfel de nerespectări, revine fiecărui stat membru sarcina de a prevedea, în conformitate cu articolul 42 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, sancțiuni efective, proporționale și disuasive, în special în cazul furnizării de informații inexacte într-o declarație vamală (Hotărârea din 23 noiembrie 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, punctul 30).

48 În lipsa unei armonizări a legislației Uniunii în domeniul sancțiunilor aplicabile în caz de nerespectare a condițiilor prevăzute de un regim instituit prin această legislație, statele membre sunt competente să aleagă sancțiunile pe care le consideră adecvate. Cu toate acestea, în conformitate cu cerința proporționalității sancțiunilor, prevăzută la articolul 42 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, măsurile administrative sau represive adoptate în temeiul acestei dispoziții nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite în mod legitim de acest cod și nici să fie disproporționate în raport cu aceste obiective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iunie 2023, Zes Zollner Electronic, C-640/21, EU:C:2023:457, punctele 60 și 61, precum și jurisprudența citată).

49 Astfel, rigoarea sancțiunilor trebuie să fie adecvată gravității încălcărilor pe care le reprimă, mai ales prin asigurarea unui efect realmente disuasiv, respectându-se în același timp cerința de proporționalitate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 martie 2017, Euro-Team și Spirál-Gép, C-497/15 și C-498/15, EU:C:2017:229, punctul 42, precum și Hotărârea din 24 februarie 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli și Ministero dell’Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, punctul 39).

50 Această cerință se impune statelor membre nu numai în ceea ce privește stabilirea elementelor constitutive ale unei încălcări și stabilirea normelor referitoare la severitatea amenzilor, ci și în ceea ce privește aprecierea elementelor care pot fi luate în considerare în vederea stabilirii cuantumului amenzii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 noiembrie 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, punctul 33 și jurisprudența citată).

51 În speță, din decizia de trimitere reiese că amenda prevăzută la articolul 233 alineatul (1) din Legea vamală pentru încălcarea de contrabandă vamală este cuprinsă între 100 % și 200 % din valoarea în vamă a mărfurilor care fac obiectul acestei încălcări, astfel încât autoritatea vamală poate adapta cuantumul acestei amenzi ținând seama de toate faptele și circumstanțele speței, inclusiv de caracterul intenționat sau neintenționat al încălcării săvârșite.

52 Cu toate acestea, chiar având în vedere particularitățile încălcărilor vamale, în special frecvența lor ridicată și dificultatea de a le detecta, o amendă, prevăzută de dreptul național, al cărei cuantum este cuprins între 100 % și 200 % din valoarea în vamă a mărfurilor, nu pare adecvată gravității tuturor încălcărilor pe care le reprimă, în special în caz de nerespectare a obligațiilor legate de declarațiile vamale în contextul regimului vamal de tranzit extern. Astfel, o asemenea sancțiune, pe de o parte, depășește ceea ce este necesar pentru a garanta că mărfurile admise sub acest regim nu sunt sustrase de sub supravegherea vamală și, pe de altă parte, pare disproporționată în raport cu datoria vamală care ia naștere ca urmare a sustragerii de sub supravegherea vamală a unor mărfuri plasate sub regimul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, punctele 44 și 46).

53 Această constatare este cu atât mai valabilă cu cât această sancțiune se adaugă celei prevăzute la articolul 233 alineatul (6) din Legea vamală, în temeiul căruia mărfurile care fac obiectul contrabandei vamale sunt supuse confiscării în beneficiul statului, indiferent de proprietar; în cazul în care acestea nu mai există sau au fost înstrăinate, se dispune confiscarea contravalorii acestora care corespunde valorii lor în vamă sau, în caz de export, valorii mărfurilor. Astfel, cumulul sancțiunilor la care se expune autorul unei încălcări de contrabandă vamală poate conduce la obligarea acestuia la plata de trei ori a valorii în vamă a mărfurilor în cauză.

54 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare din cauza C-372/23 că articolul 15 și articolul 42 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care permite să se constate o încălcare a legislației vamale prin simplul fapt al unei neglijențe, constituită din nerespectarea formei corespunzătoare de declarare a mărfurilor transportate. În schimb, aceste dispoziții se opun ca, în asemenea împrejurări, să fie aplicată autorului încălcării respective o sancțiune administrativă într-un cuantum care corespunde cel puțin valorii în vamă a mărfurilor care fac obiectul acestei încălcări.

Cu privire la primele două întrebări din cauza C-717/22, precum și cu privire la a treia și la a patra întrebare din cauza C-372/23

55 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări din cauza C-717/22, precum și al celei de a treia și al celei de a patra întrebări din cauza C-372/23, care trebuie analizate împreună, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 42 alineatele (1) și (2) din Codul vamal al Uniunii, citit în lumina articolului 17 alineatul (1) din cartă, trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care prevede, în cazul încălcării legislației vamale, pe lângă aplicarea unei amenzi, confiscarea mărfurilor care fac obiectul acestei încălcări. În cazul unui răspuns negativ, aceste instanțe urmăresc să afle dacă o astfel de confiscare este admisă chiar și atunci când aceste mărfuri nu aparțin autorului încălcării.

56 Cu titlu introductiv, astfel cum s-a arătat la punctul 44 din prezenta hotărâre, sub rezerva verificărilor care trebuie efectuate de instanțele de trimitere, mărfurile în discuție în litigiile principale ar fi trebuit să fie plasate sub regimul vamal de tranzit extern. Astfel, conform articolului 158 din Codul vamal a Uniunii, aceste mărfuri trebuiau să facă obiectul unei declarații vamale.

57 Această precizare fiind făcută și în ceea ce privește prima parte a întrebărilor preliminare astfel reformulate, trebuie arătat că articolul 42 alineatul (2) din acest cod prevede că, „[î]n cazul în care se aplică sancțiuni administrative, acestea pot lua, *inter alia*, una sau ambele forme de mai jos: […] o sancțiune pecuniară aplicată de autoritățile vamale, inclusiv o tranzacție aplicată în locul unei sancțiuni penale, dacă este cazul; […] revocarea, suspendarea sau modificarea oricărei autorizații deținute de persoana în cauză”.

58 În această privință, îndoiala instanțelor de trimitere își are în parte originea în interpretarea pe care o dau acestui articol 42 alineatul (2) în sensul că ar enumera în mod exhaustiv sancțiunile administrative aplicabile în cazul încălcării legislației vamale.

59 Or, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 63 din concluzii, utilizarea termenului „*inter alia*” în această dispoziție atestă că lista acestor sancțiuni administrative nu este exhaustivă și că statele membre pot în principiu să prevadă alte sancțiuni administrative decât cele menționate la dispoziția respectivă, precum măsuri de confiscare a mărfurilor care au făcut obiectul unei încălcări vamale.

60 În plus, în lipsa unei armonizări, prin Codul vamal al Uniunii, a sancțiunilor aplicabile în caz de nerespectare a dispozițiilor acestui cod, statelor membre le este permis să opereze un cumul de sancțiuni administrative precum cele în discuție în litigiul principal, sub rezerva respectării cerinței proporționalității consacrate la articolul 42 alineatul (1) din codul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, punctele 41 și 42, precum și jurisprudența citată).

61 În ceea ce privește aspectul dacă articolul 42 din Codul vamal se opune ca mărfurile să poată fi confiscate în condițiile în care nu aparțin persoanei care a săvârșit încălcarea, Curtea a statuat deja că o reglementare națională care permite confiscarea bunurilor care aparțin unui terț de bună-credință utilizate pentru săvârșirea unei infracțiuni de contrabandă calificată este incompatibilă cu dreptul de proprietate garantat la articolul 17 alineatul (1) din cartă (se vedea în acest sens Hotărârea din 14 ianuarie 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo și Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, punctul 56).

62 În schimb, măsurile de confiscare ce privesc produsul unei infracțiuni sau al unei activități ilegale sau un instrument care a servit la o infracțiune și care nu aparține unui terț de bună-credință intră sub incidența reglementării privind folosința bunurilor, în sensul articolului 17 alineatul (1) a treia teză din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2024, Neves 77 Solutions, C-351/22, EU:C:2024:723, punctul 82).

63 Pentru a asigura un efect realmente disuasiv al unui regim de sancțiuni administrative aplicabile unei încălcări vamale, respectând în același timp cerința proporționalității, autorii unor astfel de încălcări trebuie să fie efectiv privați de avantajele economice care decurg din acestea din urmă, iar sancțiunile prevăzute trebuie să permită producerea unor efecte proporționale cu gravitatea încălcărilor menționate, astfel încât să descurajeze în mod eficient orice persoană să săvârșească

încălcări de aceeași natură (a se vedea prin analogie Hotărârea din 24 februarie 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli et Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, punctul 44).

64 În speță, din dosarul de care dispune Curtea reiese că mărfurile confiscate nu aparțin lui VU, ci Sistem Lux. Astfel cum au arătat în special Direcția Vamală și guvernul bulgar în observațiile lor scrise, se pare că această societate este destinatarul mărfurilor și/sau titularul regimului de tranzit unional. Prin urmare, aceasta ar fi obligată, în oricare dintre aceste ipoteze, să respecte obligațiile care decurg din articolul 233 din Codul vamal al Uniunii.

65 În astfel de împrejurări, nu este exclus ca Sistem Lux să poată fi considerată persoana căreia, în cazul nerespectării obligațiilor care decurg din acest articol 233, trebuie să i se impute încălcarea acestei dispoziții. Revine instanțelor de trimitere sarcina de a verifica aceste elemente de fapt pentru a stabili eventuala răspundere a societății menționate.

66 În cadrul celor două ipoteze vizate la punctul 64 din prezenta hotărâre trebuie să se constate că, ținând seama de obiectivul urmărit de legislația vamală de a împiedica importul ilegal de mărfuri neunionale în Uniune și de a combate frauda prin asigurarea perceperii corecte a taxelor la import pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2010, DSV Road, C-234/09, EU:C:2010:435, punctul 33, și Hotărârea din 7 aprilie 2022, Kauno teritorinė muitinė, C-489/20, EU:C:2022:277, punctul 35), confiscarea, ca sancțiune complementară, a acestor mărfuri atunci când aparțin unei persoane căreia îi este imputabilă o încălcare a Codului vamal al Uniunii este proporțională, fiind totodată susceptibilă să descurajeze operatorii în cauză să încalce obligațiile care decurg din acest cod și să împiedice ca acești operatori să poată obține beneficii de pe urma încălcării.

67 Această interpretare este, pe de altă parte, susținută de articolul 198 alineatul (1) litera (a) din Codul vamal al Uniunii, potrivit căruia „[a]utoritățile vamale iau toate măsurile necesare, inclusiv confiscarea […] pentru a dispune de mărfuri […] în cazul în care una dintre obligațiile definite în legislația vamală cu privire la introducerea mărfurilor neunionale pe teritoriul vamal al Uniunii nu a fost îndeplinită sau mărfurile au fost sustrase de sub supraveghere vamală".

68 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare din cauza C-717/22, precum și la a treia și la a patra întrebare din cauza C-372/23 că articolul 42 alineatele (1) și (2) din Codul vamal al Uniunii, citit în lumina articolului 17 alineatul (1) din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care prevede, în cazul încălcării legislației vamale, pe lângă aplicarea unei amenzi, confiscarea mărfurilor care fac obiectul acestei încălcări, atunci când acestea aparțin unei persoane căreia îi este imputabilă încălcarea menționată, cu condiția ca regimul de sancțiuni aplicabile acestei încălcări să fie, în ansamblul său, conform cu cerința proporționalității.

Cu privire la a treia întrebare din cauza C-717/22

69 Prin intermediul celei de a treia întrebări din cauza C-717/22, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212 trebuie interpretat în sensul că se aplică confiscării mărfurilor care fac obiectul unei încălcări a legislației vamale atunci când această încălcare nu constituie o infracțiune, ci o contravenție. În cazul unui răspuns afirmativ, această instanță solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 patra liniuță

din această decizie-cadru și articolul 2 punctul 4 din Directiva 2014/42 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care prevede că o astfel de confiscare este dispusă de o autoritate administrativă.

70 În această privință, trebuie arătat că articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212 prevede că fiecare stat membru trebuie să ia măsurile necesare pentru a-i permite acestuia să confișteze, în totalitate sau în parte, instrumentele și produsele care sunt rezultatul unei infracțiuni care se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an sau bunurile de o valoare corespunzătoare acestor produse.

71 Din modul de redactare a acestei dispoziții rezultă că domeniul de aplicare material al acestei decizii-cadru este, astfel cum reiese și din titlul însuși, precum și din considerentul (1) al acesteia, care fac referire la „confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea” și, respectiv, la „criminalitatea organizată”, limitat la infracțiuni (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2023, Otdel „Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punctul 40).

72 În plus, numai infracțiuni de o anumită gravitate, și anume cele care se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an, sunt vizate de dispozițiile menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2023, Otdel „Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punctul 41).

73 În ceea ce privește noțiunea de „confiscare”, trebuie, în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2014/42, să se facă referire la termenii articolului 2 punctul 4 din aceasta, potrivit cărora constituie o confiscare „[deposedarea] definitivă de bunuri dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2023, Otdel „Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punctele 42 și 43).

74 Or, este suficient să se constate că, pe de o parte, în cauza principală, decizia de confiscare a mărfurilor care au făcut obiectul încălcării legislației vamale a fost emisă în urma unei proceduri de natură administrativă, procedură care nu privea o infracțiune pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an, astfel cum impune articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212, și nici, în general, o infracțiune.

75 În acest context, trebuie precizat că, deși procedura administrativă a fost precedată, în speță, de o procedură penală, din decizia de trimitere reiese fără echivoc că această din urmă procedură a fost clasată, astfel încât nicio procedură penală nu era pendinte atunci când a fost inițiată procedura administrativă.

76 Pe de altă parte, reiese de asemenea din dosarul de care dispune Curtea că nu o „instanță”, în sensul articolului 2 punctul 4 din Directiva 2014/42, a dispus confiscarea mărfurilor în cauză, ci autoritățile vamale.

77 Or, Decizia-cadru 2005/212 nu este aplicabilă atunci când decizia de confiscare este emisă de o autoritate vamală în urma unei proceduri care nu privește o infracțiune (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2020, „Agro In 2001”, C-234/18, EU:C:2020:221, punctul 61, și Hotărârea din 9 martie 2023, Otdel „Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punctul 46).

78 În măsura în care domeniul de aplicare al acestei decizii-cadru este clar încadrat și aceasta a fost adoptată în vederea instituirii unor norme minime comune într-un domeniu bine delimitat, care, de altfel, privește cooperarea în materie penală, respectiva decizie-cadru nu poate fi aplicabilă din punct de vedere material nici prin analogie unei situații precum cea în discuție în litigiul principal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2023, Otdel „Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punctul 47).

79 Având în vedere toate aceste motive, trebuie să se răspundă la a treia întrebare din cauza C-717/22 că articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212 trebuie interpretat în sensul că nu se aplică unei măsuri de confiscare adoptate ca urmare a unei încălcări a legislației vamale dacă această încălcare nu constituie o infracțiune care se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an, ci o contravenție.

Cu privire la cheltuielile de judecată

80 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanțele de trimitere, este de competența acestora să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) Articolul 15 și articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii

trebuie interpretate în sensul că

nu se opun unei reglementări naționale care permite să se constate o încălcare a legislației vamale prin simplul fapt al unei neglijențe, constituită din nerespectarea formei corespunzătoare de declarare a mărfurilor transportate. În schimb, aceste dispoziții se opun ca, în asemenea împrejurări, să fie aplicată autorului încălcării respective o sancțiune administrativă într-un cuantum care corespunde cel puțin valorii în vamă a mărfurilor care fac obiectul acestei încălcări.

2) Articolul 42 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 952/2013, citit în lumina articolului 17 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune unei reglementări naționale care prevede, în cazul încălcării legislației vamale, pe lângă aplicarea unei amenzi, confiscarea mărfurilor care fac obiectul acestei încălcări, atunci când acestea aparțin unei persoane căreia îi este imputabilă încălcarea menționată, cu condiția ca regimul de sancțiuni aplicabile acestei încălcări să fie, în ansamblul său, conform cu cerința proporționalității.

3) Articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea

trebuie interpretat în sensul că

nu se aplică unei măsuri de confiscare adoptate ca urmare a unei încălcări a legislației vamale dacă această încălcare nu constituie o infracțiune care se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an, ci o contravenție.

Semnături